

Anatomia humana

«POST-TRUTH» PARAULA DE L'ANY

Jorge Bello

Prou sabem ara que mentir queda impune, i ara sabem que la paraula post-truth és la Paraula de l'Any. Amb un significat urticant, és tot un símbol dels temps que corren, on Veritat i Realitat semblen superades per paraules irades i errades.

Aquesta paraula ja és present a la premsa en català com posveritat, i a la premsa en castellà com a posverdad. Però trobo que cap de les dues traduccions no són prou eloqüents, i per això m'estimo més continuar amb la versió original, anglesa.

El que significa aquesta paraula és més important del que sembla perquè ens afecta a tots. Gran Bretanya (amb el «brexit»), Estats Units (amb Trump) i Espanya en són exemples prou il·lustratius. I a França (amb Marine) sembla que hi haurà el mateix.

Vet aquí el significat: post-truth és la paraula que es fa servir últimament per fer referència a les circumstàncies en què els fets objectius (és a dir, la realitat, la veritat, això que és i està) són menys importants per influir en l'opinió pública que el fet d'apel·lar als sentiments, les emocions, allò que cadascú pensa i creu de una manera més visceral que racional.

Hem vist que és possible manipular les emocions i els sentiments amb arguments iracunds, o sensibles, mancats per tant d'objectivitat. Hem vist que és possible que la mentida, la paraula irada, errada, subjec-

«Tinguem un Bon Nadal, i a la taula familiar mengem el que cuinem perquè no volem que d'altres ens ho donin tot ja cuinat»

tiva, sigui presentada de tal manera que sembla tant la veritat que nombroses persones, milers i milers, i milions creuen que efectivament és la veritat, i voten en conseqüència.

Això sembla veritat perquè ha estat expressat amb allò que sembla el cor, sembla paraula sincera i convincent perquè fa moure i sobre tot remoure emocions i sentiments viscerals, poc racionals, i perquè més que la veritat diu allò que l'altra persona volia escoltar des de fa temps.

En relació al significat d'aquesta paraula, el periòdic «The Washington Post» feia ironia el 16/11/16 tot dient que «La veritat està morta. Els fets són passats de moda».

Un mes abans (10/09/16), la revista «The Economist» parlava de «l'art de mentir» en un article que comença afirmant que els polítics menteixen des de sempre, i es pregunta si això significa que ja deixaran de

banda la veritat per sempre més. «El País» deia «Que los políticos mientan no es algo nuevo ni que a los ciudadanos necesariamente les sorprenda», el 29/11/16. I el 25/09/16 es preguntava: «¿Mientan los políticos más que nunca?»

En veure que la paraula té molta importància i es fa transcendent, i se'n parla aquí i arreu, el prestigiós Oxford Dictionary, de la Universitat d'Oxford, va declarar post-truth com la Paraula de l'Any 2016.

Amb això s'admet el que prou vam veure aquí, al «brexit» i amb Trump, que Veritat i Realitat són conceptes que poden quedar emmordassats, lligats de mans i peus, ofegats, quan entra en escena una falsa veritat, una falsa realitat, una falsa promesa, la mentida, paraules buides, irades, errades, només fonamentades en l'allò visceral.

D'aquesta manera, el missatge del discurs polític connecta amb la força de les emocions i els sentiments de qui l'escolta, i alhora queda desconectat de la realitat, de la necessitat real de les persones, de la política, d'això que realment cal fer.

A Gran Bretanya van reconèixer les mentides de la campanya a favor del Brexit, massa tard però, quan ja havia guanyat el fet d'anar-se'n. I als Estats Units només una mica, tal vegada a causa de la intensa pressió popular i dels mitjans. A casa nostra, que jo sàpigui, ningú va admetre res.

Hem de parar atenció perquè aquesta és una manera subtil i efectiva per intentar de manipular-nos des de la política del més alt nivell, i de fet des de fa un temps que s'hi parla de post-truth polítics.

bello.cat | jordibell@gmail.com

Tribuna
O CÉSAR
O NADA

Rafael Torres

Para que la behetria en sentido literal de Vistalegre II no acabe en behetria en sentido figurado, ya ha dicho Pablo Iglesias que él o César, o nada. La behetria, como todo el mundo sabe, era el sistema predemocrático y asambleario que en algunos burgos usaban los campesinos para elegir a su Señor, feudal por supuesto. Esa es la behetria en sentido literal, o en su primera acepción, pero en la segunda o figurada, dícese del desorden y la confusión, lo que a menudo no viene sino a ser una consecuencia de la primera, particularmente en un país, España, en el que, a la hora de debatir, nadie escucha a nadie.

Iglesias y Errejón, que están dando una chapa inmisericorde, no se escuchan, se tuitean. Lamentablemente, y de ahí lo de la chapa, los demás sí les escuchamos, sobre todo ahora que andan preparando la behetria de la elección del Señor de Podemos en el segundo gran cónclave de Vistalegre.

«Y lo que quiere es, ni más ni menos, que la behetria de Vistalegre le otorgue el poder total del partido, el de las ideas, el del programa, el de la táctica...»

Errejón, más contenido, más inteligente, más pragmático, y por ello en peligro de ser arrollado por las bases y por el mesianismo pablita que las agita, desea una dirección más colegiada, menos personalista, que no haga depender al partido de las ventoleras de un líder absoluto, en tanto que Iglesias no está dispuesto por nada del mundo a perder un ápice del poder que le dieron la televisión y las políticas antisociales del gobierno del PP, y que hasta hoy conserva.

Como Felipe González en aquél XXVIII Congreso del PSOE (1979) donde amagó con irse, bien que para volver enseguida, en loor de multitudes, en el Congreso Extraordinario que se celebró a continuación, Pablo Iglesias amenaza con lo mismo si no le dan todo lo que quiere, talmente como un niño. Y lo que quiere es, ni más ni menos, que la behetria de Vistalegre le otorgue el poder total del partido, el de las ideas, el del programa, el de la táctica, el de la estrategia, el ejecutivo, el de la representación suprema, y todo el poder habido y por haber.

Errejón, al que tampoco amargaría el dulce de ser César, no tiene inconveniente en seguir esperando su hora como Proconsul, pero Iglesias, que incluye que su hora está empezando a pasar, sólo encuentra una forma de parar el tiempo: O César, o nada.

Es racó d'en Cambreta

IGUALS

Gustau Juan Benejam

Una de les cançonetes més sentides en aquesta Espanya que ens ha tocat viure és el de igualtat entre tots els espanyols i entre tots els territoris que formen l'Estat.

I quan alguns territoris, entre d'altres la nostra comunitat autònoma, s'han queixat de la diferència entre allò que aporten a l'Estat i allò que en reben -les tan batudes i debatudes balances fiscals territorials- en una exhibició d'imaginació per tal rebaixar les crítiques, el Govern central té l'enginy de carregar i repartir entre totes les comunitats les inversions i les despeses de l'administració central, en una part important radicada a Madrid; per posar un exemple, tot allò que s'inverteix al Museu del Prado no es compta com invertit només a Madrid, sinó a tota Espanya.

Un, que no és molt llarg de gambals, no acaba d'entendre què ens arriba a Menorca de tot allò que s'inverteix al famós museu marileny, i molt més poc encara quins beneficis

en treuen, per exemple, els restaurants menorquins, dels turistes que visiten Madrid per contemplar el famós quadre de las Meninas, de Velázquez, o tantes altres obres mestres que s'hi guarden i exposen.

I entre tanta igualtat, resulta que els noticiaris ens desperten cada dia amb noves sorpreses, si és que encara tenim capacitat de sorprendre'ns. Ara toca carreteres: un grapat d'autopistes de peatge, gestionades per empreses privades, la majoria als voltats de Madrid, han fet fallida i l'Estat les ha de «rescatar»: així, carregarem la somereta dels contribuents amb uns altres cinc mil cinc-cents milions d'euros més. De baix estant hi coeses que no s'acaben d'entendre, possiblement perquè no tenim prou informació, o no en tenim gens.

Tampoc acaba d'entendre, un, com és que sempre els beneficiaris dels mals negocis privats que es fan amb les infraestructures d'ús públic -que acabam pagant entre tots- són, també, els de sempre, que els mitjans de comunicació publiquen amb noms i llinatges, sense que ningú ho desmenti.

Tot ben «normal».

Mentre esclata l'escàndol de les autopistes

fallides, sobretot als voltats de la capital de l'Estat -diuen que perquè no hi prou trànsit a un racó perdut d'un mitjà de comunicació lleigeixes que a Aragó, una de les comunitats amb més poca densitat d'autovies, n'hi ha sis pendents d'acabar de fa molts d'anys i altres tres que encara s'han de començar. I açò no és al territori dels eixebrats, exaltats, separatistes, insolidaris... catalans, açò ja és, diria jo, a l'Espanya profunda.

I si miram, al vol, un altre dels possibles indicadors de la igualtat entre tots els espanyols i entre tots els territoris, el de les persones que viuen de la feina que els donen les administracions públiques, funcionaris o altres formes d'ocupació, també veurem com en

som tots d'iguals.

Així, mentre llegim que a Extremadura el vint-i-cinc per cent de les persones ocupades ho són per les administracions públiques, un devuit per cent a Andalusia i un setze a Madrid, als tres darrers llocs de la llista hi som València, Balears i Catalunya.

I si remugam és que som uns insolidaris; perquè tot els espanyols i tots els territoris que formen Espanya són i han de seguir essent sempre iguals.

«Un grapat d'autopistes de peatge, gestionades per empreses privades, la majoria als voltats de Madrid, han fet fallida i l'Estat les ha de «rescatar»»